

ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ ОВЕЦЬ ПОРОДИ ОЛІБС В УМОВАХ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ

В.І.Похил, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Л.М.Літвіщенко, асистент

Дніпропетровський державний аграрний університет

Наведено дані про інтенсивність використання овець породи олібс в умовах степової зони України. Дослідженнями встановлено, що барани-плідники та вівцематки характеризуються доброю відтворювальною здатністю. Це свідчить про достатню адаптацію породи олібс в нових агроекологічних умовах утримання.

Приведены данные об интенсивности использования овец породы олибс в условиях степной зоны Украины. Исследованиями установлено, что бараны-производители и овцематки характеризуются хорошей воспроизводительной способностью. Это свидетельствует о достаточной адаптации породы олибс в новых агроэкологических условиях содержания.

Вступ. Відтворювальні якості серед інших господарсько-корисних ознак є важливими біологічними показниками, які значною мірою впливають на виробництво продукції та ефективність селекції.

Відтворювальна здатність визначається як можливість принести потомство. У самців вона залежить не тільки від кількості вироблених чоловічих гамет, але також і від їх якості, яка визначається можливістю запліднювати яйцеклітини, підтримувати розвиток ембріона та забезпечувати народження здорового потомства.

Здатність маток під час ягіння давати велику кількість здорових та міцних ягнят — один з важливих показників, що характеризують породу. Веніамінов О.О., Сергеев М.І. [1] вважають, що репродуктивні властивості залежать від умов зовнішнього середовища та генетичних факторів. До перших відносяться годівля й утримання, вік, жива маса маток; до других — спадкова мінливість міжпородних відмінностей у багатоплідді.

Рівень плодючості є породною ознакою овець і важливим компонентом адаптаційних якостей їх до умов зовнішнього середовища та системи утримання і годівлі. Адаптаційна здатність тварин

дозволяє їм пристосовуватися до змін умов зовнішнього середовища, розмножатися, рости, розвиватися і давати стабільну продукцію [2].

Метою дослідження є визначення відтворювальної здатності завезених з Канади овець породи олібс в умовах степової зони України.

Матеріали і методи дослідження. Експериментальні дослідження проводилися на базі ТОВ “Шаролезька вівця” Новомосковського району Дніпропетровської області. Об’єктом дослідження були барани-плідники і вівцематки породи олібс канадської селекції. Все піддослідне поголів’я знаходилося в однакових умовах утримання та годівлі.

Статеву активність баранів-плідників визначали шляхом фіксації часу від приходу барана в манеж до отримання еякуляту. Об’єм еякуляту визначали за градуїрованою шкалою спермоприймача. Активність сперміїв — під мікроскопом окомірно за 10-бальною шкалою. Концентрацію сперміїв встановлювали підрахунком в камері Горяєва.

Відтворювальну здатність маток встановлювали за заплідненістю, плодючістю, кількістю ягнят живих, абортів, мертвонароджених та збереженістю молодняку до відлучення на 100 маток, які окотилися.

Результати досліджень. Нами проведено аналіз відтворювальної здатності баранів-плідників породи олібс (табл. 1).

Таблиця 1

Статеву активність і якість сперми баранів-плідників, (n=4)

Показник	Група баранів
Час, затрачений на отримання одного еякуляту, секунд	42,8
Статеву активність, стрибка/хв.	2,9
Якість сперми:	
об’єм еякуляту, мл	1,8
активність, балів	9,0
концентрація, млрд./см ³	2,8
кількість патологічних форм, %	5,7
Абсолютний показник виживання сперми, балів	7,2

Слід відмітити, що барани породи олібс витрачали на отримання одного еякуляту в середньому 42,8 с. Об'єм еякуляту знаходився на рівні 1,8 мл.

Активність сперми оцінювали за 10-бальною шкалою. Загальний рівень активності по групі баранів в середньому складає 9 балів, що вказує на те, що 9 спермійів із 10 (90%) мали прямолінійний поступальний рух.

Концентрацію спермійів встановлювали у кожного барана 1 раз на 5 днів і в середньому вона складала 2,8 млрд./см³. Це дає можливість судити про добру відтворювальну здатність даної породи в нових агроекологічних умовах утримання. Незначна кількість паталогічних форм (мертвих, з круговим і коливальним рухом) спермійів у баранів олібс не знижує абсолютний показник живучості спермійів.

В наших дослідженнях визначалася плодючість ярки та маток, а також збереженість ягнят, які були отримані від чистопородних маток породи олібс. Дані наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Відтворювальна здатність маток

Показник	Ягніння	
	перше	друге
Запліднено ярки і маток, гол.	28	28
%	100	100
Нормально окотилося, гол.	28	28
%	100	100
Отримано ягнят, гол.	35	46
в т.ч. ярки, гол.	15	21
баранців, гол.	20	25
Співвідношення баранці / ярки	1,3 : 1	1,2 : 1
Отримано ягнят на 100 маток, які окотилися, %	125,0	164,3
Багатоплідних маток, гол.	7	16
%	25,0	57,1
Збереженість ягнят до відлучення, %	100	97,8
Відлучено, гол.	35	45

Слід відмітити, що завезені в Україну суягні ярки породи

олібс були народжені у вересні 2001 року і злучені у віці 7 місяців. У вересні 2002 році в умовах господарства всі 28 голів окотилися і дали 35 ягнят, в т.ч. 20 баранчиків і 15 ярочок.

Після двох місяців ягнят відлучили, а маток знову злучили і отримали по другому ягнінню 46 ягнят, із яких було 25 баранчиків і 21 ярочка. Таким чином, вихід ягнят на 100 маток, які окотилися вдруге, склав 164,3% і був на 39,3% більше, ніж по першому ягнінню. При цьому багатоплідних маток по другому ягнінню було на 32,1% більше. Наведені дані свідчать про поліестричність та значну плодючість породи олібс.

Нашими дослідженнями було також встановлено, що в постнатальний період чистопородні ягнята відрізнялися доброю життєздатністю та збереженістю, яка складала 97,8-100%.

Висновок. Барани-плідники та вівцематки породи олібс канадської селекції характеризувалися доброю відтворювальною здатністю, а чистопородні ягнята відрізнялися доброю життєздатністю і збереженістю, що дає можливість судити про достатню адаптацію даної породи в нових агроекологічних умовах утримання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вениаминов А.А., Сергеев Н.И. Повышение воспроизводительной способности овец. – М.: Россельхозиздат, 1979. – 111 с.
2. Лэнд Р.Б., Робинсон Д.У. Генетика воспроизведения у овец. – М.: Агропромиздат, 1987. – 455 с.